

รัฐกาตาร์ (State of Qatar)

เมืองหลวง กรุงโดฮา

ที่ตั้ง ภูมิภาคตะวันออกกลาง ระหว่างเส้นละติจูดที่ 24-27 องศาเหนือกับเส้นลองจิจูดที่ 50-52 องศาตะวันออก เป็นแหลมขนาดเล็กที่ยื่นออกไปจากชายฝั่งตะวันตกของคาบสมุทรอาระเบียเข้าไปในอ่าวเปอร์เซียหรืออ่าวอาหรับ มีพื้นที่ 11,586 ตร.กม. ขนาดใหญ่เป็นอันดับ 165 ของโลก และขนาดเล็กกว่าไทย 44.3 เท่า มีชายแดนทางบกยาว 87 กม. และมีชายฝั่งทะเลยาว 563 กม.

อาณาเขต

ทิศเหนือ ตะวันออก และตะวันตก

ติดกับอ่าวเปอร์เซียหรืออ่าวอาหรับ โดยมีชายฝั่งยาว 563 กม.

ทิศใต้

ติดกับซาอุดีอาระเบีย (87 กม.)

ภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบทะเลทรายซึ่งแห้งแล้งไม่มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ มีพื้นที่เพาะปลูก 5.6% จุดสูงสุดที่สุดของประเทศ คือ ยอดเขา Qurayn Abu al Bawl หรือ Tuwayyir al Hamir บนภูเขา Dukhan ความสูง 103 ม.

ภูมิอากาศ อากาศร้อนแบบทะเลทราย อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีอยู่ระหว่าง 21-34 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนน้อยเฉลี่ย 100 มม.ต่อปี ฤดูร้อน พ.ค.-ก.ย. อากาศร้อนมาก โดยอุณหภูมิในเวลากลางวันอาจสูงถึง 50 องศาเซลเซียส ส่วนช่วงที่เหลือของปี ต.ค.-เม.ย. อากาศค่อนข้างเย็นกว่า แต่อุณหภูมิช่วง ธ.ค.-ก.พ. อาจลดลงเหลือ 5 องศาเซลเซียส ภัยธรรมชาติที่ประสบเป็นประจำ ได้แก่ พายุทรายและพายุฝุ่น ซึ่งเกิดขึ้นได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วง เม.ย.-มิ.ย.

ประชากร 3,057,507 คน (ข้อมูลเมื่อ ต.ค.2566 ของสำนักงานวางแผนและสถิติแห่งชาติกาตาร์) เป็นชาวกาตาร์ 15% อินเดีย 24% เนปาล 16% ฟิลิปปินส์ 11% ชาวอาหรับชาติอื่น ๆ 13% บังกลาเทศ 5% ศรีลังกา 5% และอื่น ๆ 11% อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 13.08% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 85.51% วัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 1.41% อายุขัยเฉลี่ยของประชากรโดยรวม 80 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศชาย 77.9 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศหญิง 82.2 ปี อัตราการเกิด 9.3 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 1.4 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 0.86% (ประมาณการปี 2566)

ศาสนา ศาสนาอิสลาม 65.2% (ส่วนใหญ่เป็นซุนนี) คริสต์ 13.7% ฮินดู 15.9% พุทธ 3.8% และอื่น ๆ 1.6%

ภาษา ภาษาอาหรับเป็นภาษาราชการ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองและใช้อย่างกว้างขวาง

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือสูง 98% งบประมาณด้านการศึกษาประมาณ 3.2% ของ GDP (ประมาณการปี 2563) เชค ฮะมัด บิน เคาะลีฟะฮ์ อาลษานี เจ้าผู้ครองรัฐพระองค์ก่อน ทรงริเริ่มนโยบายปฏิรูป “การศึกษาเพื่อยุคใหม่” (Education for a New Era) เมื่อ พ.ย.2545 โดยจัดตั้งสภาการศึกษาสูงสุด ทำหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาตั้งแต่ระดับเตรียมอนุบาลไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ปัจจุบันมีโรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชนรวมกว่า 1,081 แห่ง การศึกษาระดับอุดมศึกษา มี Qatar University เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งแรก ก่อตั้งเมื่อปี 2516 และมี Education City ในโดฮา ซึ่งก่อสร้างเมื่อปี 2541 โดยมีสถาบันระดับอุดมศึกษาจากต่างชาติเข้าไปเปิดวิทยาเขตในพื้นที่ดังกล่าว 8 แห่ง เช่น Georgetown University ของสหรัฐฯ และ University College London ของสหราชอาณาจักร จึงทำให้มีสถาบันระดับอุดมศึกษาในกาตาร์ทั้งสิ้น 9 แห่ง ที่ให้บริการนักศึกษา รวมกว่า 33,000 คน นอกจากนี้ Qatar Foundation ของรัฐบาลยังรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม World Innovation Summit Education (WISE) ซึ่งเป็นเวทีที่มีผู้นำทางความคิดและผู้กำหนดนโยบายการศึกษาจากทั่วโลกเข้าร่วมเป็นประจำทุกปี

การก่อตั้งประเทศ กาตาร์เคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของราชวงศ์อัลเคาะลีฟะฮ์ของบาห์เรนเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนกระทั่งราชวงศ์อัลษานีได้รับความช่วยเหลือจากสหราชอาณาจักรให้สถาปนารัฐกาตาร์ขึ้นเมื่อ 18 ธ.ค. 2421 และปกครองประเทศมาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ในช่วงแรกหลังการสถาปนารัฐกาตาร์มีสถานะเป็นเพียงรัฐในอารักขาของสหราชอาณาจักร โดยเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนที่สหราชอาณาจักรเรียกว่า Trucial States/Trucial Sheikhdoms จนเมื่อปี 2511 สหราชอาณาจักรประกาศความต้องการที่จะยุติ

การอารักขาให้ผู้นำ Trucial States ทั้ง 9 รัฐ ได้แก่ กาตาร์ บาห์เรน อาบูดาบี ดูไบ ชาร์จาห์ อัจญ์มาน อุมม์ลกุไวน์ รอสอัลคอยมะฮ์ และฟูยัยเราะฮ์ ด้วยเหตุนี้จึงมีการหารือระหว่างผู้นำรัฐทั้ง 9 เกี่ยวกับการจัดตั้งเป็นสหภาพแห่งรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (Union of Arab Emirates) แต่ไม่ได้ชื่อยุติร่วมกัน และเป็นเหตุให้กาตาร์ประกาศเป็นรัฐเอกราชฝ่ายเดียวเมื่อ 3 ก.ย.2514

วันชาติ 18 ธ.ค. (วันขึ้นครองราชสมบัติของราชวงศ์อาลซานีเมื่อปี 2421)

การเมือง ปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) อำนาจอธิปไตยเป็นของเจ้าผู้ครองรัฐ (เอมีร์ หรือ Emir) ซึ่งเป็นพระประมุข การขึ้นครองราชสมบัติใช้ระบบสืบราชสันตติวงศ์ เจ้าผู้ครองรัฐพระองค์ปัจจุบันคือ เชค ตะมีม บิน ฮะมัด บิน เคาะลีฟะฮ์ อาลซานี (พระชนมพรรษา 44 พรรษา/ปี 2567) ขึ้นครองราชสมบัติตั้งแต่ 25 มิ.ย.2556 หลังจากเชค ฮะมัด บิน เคาะลีฟะฮ์ บิน ฮะมัด อาลซานี พระราชบิดาประกาศสละราชสมบัติ กาตาร์ยกวางรัฐธรรมนูญฉบับแรกตั้งแต่ 2 ก.ค.2542 จนกระทั่งจัดการลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวเมื่อ 29 เม.ย.2546 และเชค ฮะมัด เจ้าผู้ครองรัฐในขณะนั้น ทรงมีพระราชกฤษฎีกาประกาศบังคับใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกอย่างเป็นทางการเมื่อ 9 มิ.ย.2547

ฝ่ายบริหาร : อำนาจบริหารเป็นของเจ้าผู้ครองรัฐมาโดยตลอด จนกระทั่งในรัชสมัย เชค เคาะลีฟะฮ์ บิน ฮะมัด อาลซานี (พระอัยกาของ เชค ตะมีม เจ้าผู้ครองรัฐองค์ปัจจุบัน) ทรงริเริ่มตำแหน่ง นรม. ขึ้นเป็นผู้นำรัฐบาล ตั้งแต่ 29 พ.ค.2513 และทรงดำรงตำแหน่งดังกล่าวด้วยพระองค์เอง ต่อมา เชค ฮะมัด พระราชโอรสของเชค เคาะลีฟะฮ์ ทรงยึดอำนาจพระราชบิดาแล้วขึ้นสืบราชสมบัติเป็นเจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์เมื่อปี 2538 โดยเชค ฮะมัด ทรงดำรงตำแหน่ง นรม. ด้วยพระองค์เอง ระหว่างปี 2538-2539 จึงแต่งตั้งสมาชิกพระราชวงศ์ชั้นสูงให้ดำรงตำแหน่ง นรม. แทนเจ้าผู้ครองรัฐจนถึงรัชสมัยของ เชค ตะมีม นรม.คนปัจจุบัน คือ เชค มุฮัมมัด บินอับดุลเราะห์มาน อาลซานี (อายุ 44 ปี/ปี 2567) ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเมื่อ 7 มี.ค.2566 อย่างไรก็ตาม การแต่งตั้ง นรม. และอำนาจในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลยังอยู่ที่เจ้าผู้ครองรัฐ ขณะที่ นรม. ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับการบริหารงานของ รมว. กระทรวงต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายที่เจ้าผู้ครองรัฐทรงกำหนด

ฝ่ายนิติบัญญัติ : มีรัฐสภา (Advisory Council หรือ Majlis al Shura) แบบสภาเดี่ยว ประกอบด้วยสมาชิก 45 คน มีวาระ 4 ปี มาจากการเลือกตั้งโดยตรง 30 คน และอีก 15 คน มาจากการแต่งตั้งโดยเจ้าผู้ครองรัฐ อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ได้แก่ การรับรองงบประมาณแผ่นดิน การตรวจสอบการทำงานของ รมต. การยกวางและลงมติเพื่อรับรองร่างกฎหมาย ทั้งนี้ หลังจากรัฐธรรมนูญฉบับแรกประกาศใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่ 9 มิ.ย.2547 รัฐบาลกาตาร์ประกาศว่าจะจัดการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาตามบทบัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญภายในปี 2550 แต่ก็ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้ โดยเชค ฮะมัด ทรงประกาศขยายวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกรัฐสภาชุดเดิมซึ่งมาจากการแต่งตั้งโดยเจ้าผู้ครองรัฐตั้งแต่ปี 2553 ออกไปจนถึงปี 2564 จึงสามารถจัดการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาเป็นครั้งแรกของประเทศ เมื่อ 2 ต.ค.2564 ครั้งต่อไปจะมีขึ้นในปี 2567

ฝ่ายตุลาการ : ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) ในการพิจารณาคดีอาญา คดีแพ่ง และพาณิชย์ และใช้บทบัญญัติของศาสนาอิสลามในการพิจารณาคดีครอบครัวและมรดก ส่วนระบบศาลประกอบด้วย ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา นอกจากนี้ ยังมีศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญ เจ้าผู้ครองรัฐเป็นผู้แต่งตั้งตุลาการศาลต่าง ๆ เหล่านี้ โดยคำแนะนำของสภาตุลาการสูงสุด วาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี

พรรคการเมืองสำคัญ : ไม่มีระบบพรรคการเมือง อีกทั้งไม่ปรากฏว่ามีกลุ่มการเมืองใด ๆ ในกาตาร์ เนื่องจากเป็นข้อห้ามตามกฎหมาย

เศรษฐกิจ กาตาร์มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและมาตรฐานการครองชีพสูงเทียบเท่าประเทศในยุโรปตะวันตก เป็นผลมาจากการค้นพบแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในประเทศเมื่อปี 2480 ที่นำไปสู่การเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ จากที่เคยพึ่งพาการประมงและการหาไข่มุก ไปเป็นการพึ่งพารายได้จากการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นหลักซึ่งปัจจุบันมีส่วนสูงกว่า 50% ของ GDP หรือ 85% ของรายได้จากการส่งออกและ 70% ของรายได้ภาครัฐ อุตสาหกรรมที่เป็นรายได้หลักและสำคัญของประเทศ คือ การผลิตก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) การผลิตและกลั่นน้ำมันดิบ การผลิตแอมโมเนีย ปุ๋ย ปิโตรเคมี เหล็กกล้า ปูนซีเมนต์ และการซ่อมเรือพาณิชย์ ทั้งนี้ สถาบันการจัดการนานาชาติหรือ Institute for Management Development (IMD) ในสวิตเซอร์แลนด์ ประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันและประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจของกาตาร์เมื่อ มิ.ย.2566 อยู่ที่อันดับ 12 ของประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหมด 64 ประเทศทั่วโลก เป็นผลมาจากการที่กาตาร์มีเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งและมีเสถียรภาพอย่างต่อเนื่อง

กาตาร์ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือ Qatar National Vision 2030 เมื่อปี 2551 โดยมีเป้าหมายและแผนงานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับความท้าทายและกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก และการก้าวขึ้นสู่การเป็นประเทศที่ทันสมัยภายในปี 2573 การพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลจึงมุ่งให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างเหมาะสมและยั่งยืน การบริหารการใช้ประโยชน์จากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติอย่างเหมาะสม รวมถึงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีความหลากหลายเพื่อลดการพึ่งพาน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ด้วยการขยายตลาดส่งออกก๊าซธรรมชาติ เฉพาะอย่างยิ่งในยุโรปและเอเชีย เป็นการกระจายความเสี่ยงและทำให้มีประเทศที่พึ่งพาก๊าซธรรมชาติจากกาตาร์มากขึ้น โดยจะส่งผลดีสำหรับกาตาร์ในการต่อรองกับประเทศต่าง ๆ ในเวทีระหว่างประเทศ นอกจากนี้ กาตาร์ยังเร่งส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจด้าน Knowledge-based Economy ที่เน้นการพัฒนาธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) และการเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ : น้ำมันดิบ มีปริมาณสำรองที่พิสูจน์ทราบแล้วประมาณ 25,244 ล้านบาร์เรล (มากเป็นอันดับ 14 ของโลก) กำลังการผลิตวันละ 1.33 ล้านบาร์เรล (ประมาณการปี 2566) และส่งออกวันละประมาณ 711,000 บาร์เรล ก๊าซธรรมชาติ มีปริมาณสำรองที่พิสูจน์ทราบแล้วประมาณ 843 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร (มากเป็นอันดับ 3 ของโลก) กำลังการผลิตวันละ 177,000 ล้านลูกบาศก์เมตร และส่งออกได้วันละ 143,700 ล้านลูกบาศก์เมตร (ข้อมูลปี 2564 ของ FACTS Global Energy บริษัทที่ปรึกษาด้านพลังงานในสหราชอาณาจักร)

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : รียาลกาตาร์ (Qatari Riyal-QAR)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : ประมาณ 3.64 รียาลกาตาร์ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 9.90 บาท : 1 รียาลกาตาร์ (ต.ค.2566)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) : 328,130 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2566 ของ IMF)

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 2.4%

อัตราเงินเฟ้อ : 2.8%

ดุลบัญชีเดินสะพัด : 41,529 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 114,210 ดอลลาร์สหรัฐ

ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศและทองคำ : 47,389 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2565 ของธนาคารโลก)

แรงงาน : 2. ล้านคน (ประมาณการปี 2565 ของธนาคารโลก)

อัตราการว่างงาน : 0.1%

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : เกินดุล 97,446 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2565 ของสำนักงานวางแผนและสถิติกาตาร์)

มูลค่าการส่งออก : 130,925 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก : ก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) น้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (84.4%) สินค้าเกษตรและอาหาร เช่น ข้าวและแป้งสาลี น้ำมันพืช สัตว์มีชีวิต น้ำผึ้งธรรมชาติ เครื่องดื่ม (0.1%) สินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล อุปกรณ์ขนส่ง (11.9%) และอื่น ๆ (3.6%)

ประเทศส่งออกสินค้าสำคัญ : จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย สิงคโปร์ อินเดีย สหภาพยุโรป

มูลค่าการนำเข้า : 33,479 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้านำเข้า : ผลิตภัณฑ์และสินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น รถยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ (75.6%) สินค้าเกษตรและอาหาร เช่น เนื้อสัตว์และเครื่องในสัตว์ปีก ข้าว เครื่องดื่ม ขนมปัง (12.3%) เชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมต่าง ๆ (4.8%) และอื่น ๆ (7.3%)

ประเทศนำเข้าสินค้าสำคัญ : สหภาพยุโรป จีน สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร อินเดีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ญี่ปุ่น

การทหาร หลักนियมทางทหารของกาตาร์เน้นการป้องกันประเทศเพื่อรักษาความอยู่รอดปลอดภัยของชาติเป็นหลัก เฉพาะอย่างยิ่งการพิทักษ์สาธารณูปโภคพื้นฐานด้านพลังงาน ซึ่งเป็นแหล่งรายได้และความอยู่รอดทางเศรษฐกิจของประเทศ เจ้าผู้ครองรัฐทรงดำรงตำแหน่ง รมว.กระทรวงกลาโหมและผู้บัญชาการทหารสูงสุด กองทัพอากาศอยู่ในกำกับของกระทรวงกลาโหม มีกำลังพล 16,500 นาย และไม่มีขีดความสามารถพอที่จะรับมือกับภัยคุกคามจากกองกำลังต่างชาติ เฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นมหาอำนาจในภูมิภาคอย่างซาอุดีอาระเบีย จึงเป็นเหตุให้กาตาร์ต้องอาศัยสหรัฐฯ ช่วยค้ำประกันความมั่นคงด้วยการอนุญาตให้สหรัฐฯ เข้าไปตั้งกองบัญชาการกลางสหรัฐฯ ส่วนหน้า (US Central Command-USCENTCOM) ที่ฐานทัพอากาศ Al Udeid ในกรุงโดฮา ซึ่งถูกใช้เป็นฐานปฏิบัติการทางทหารในสงครามอัฟกานิสถานและสงครามอิรัก ปัจจุบันมีกองกำลังสหรัฐฯ ในกาตาร์ประมาณ 10,000 นาย นอกจากนี้ ตุรกีกับกาตาร์บรรลุข้อตกลงด้านการทหารเพื่อร่วมกันรักษาเสถียรภาพภายในภูมิภาคตะวันออกกลางเมื่อ ค.ศ.2557 ครอบคลุมการฝึกซ้อมทางทหารและการอนุญาตให้ตุรกีเข้าไปจัดตั้งฐานทัพอากาศและประจำการกองกำลังตุรกีที่ฐานทัพ Tariq Bin Ziyad ทางใต้ของโดฮา ปัจจุบันมีทหารตุรกีปฏิบัติการกิจด้านการฝึกอบรมทางทหารประจำการในฐานทัพดังกล่าวประมาณ 300 นาย ทั้งนี้ งบประมาณทางทหารของกาตาร์เมื่อปี 2565 อยู่ที่ 3,357 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 3.80% ของ GDP)

ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างกาตาร์กับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย บาห์เรน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE) และอียิปต์ จากกรณีกาตาร์แสดงท่าทีสนับสนุนกลุ่ม Muslim Brotherhood ในอียิปต์ กลุ่มฮะมาสในฉนวนกาซาของปาเลสไตน์ กลุ่มฮิซบอลลอฮ์ในเลบานอน และอิหร่าน ซึ่งประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าวต่างเห็นว่าเป็นภัยคุกคาม จนนำไปสู่การประกาศตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับกาตาร์ และลงโทษกาตาร์ด้วยการตัดการติดต่อทางบก ทางอากาศ และทางทะเลกับกาตาร์ตั้งแต่ มิ.ย.2560 อาจเป็นปัจจัยให้กาตาร์เพิ่มงบประมาณด้านการทหารอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากการสั่งซื้อและนำเข้าอาวุธ อากาศยาน และเรือรบ เช่น เครื่องบินรบ F-15 จากสหรัฐฯ มูลค่ารวม 12,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อ มิ.ย.2560 เรือรบพร้อมขีปนาวุธจากอิตาลี มูลค่ารวมกว่า 5,000 ล้านยูโร เมื่อ ส.ค.2560 รวมทั้งมีแผนจะสั่งซื้อระบบป้องกันภัยทางอากาศ S-400 จากรัสเซีย และขยายฐานทัพอากาศ Al Udeid ซึ่งเป็นที่ตั้ง USCENTCOM ส่วนหน้า และฐานทัพอากาศโดฮา ในกรุงโดฮา

ทบ. มีฐานทัพที่ North Camp และ Barzan Camp กำลังพลประมาณ 12,000 นาย ในจำนวนนี้รวมถึง Emiri Guard หรือ Royal Guard (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) มียุทธโศปกรณ์สำคัญ ได้แก่ ฆ.หลัก (MBT) รุ่น Leopard 2A7 จำนวน 62 คัน ฆ.โจมตี (ASLT) รุ่น AMX-10RC จำนวน 12 คัน และรุ่น Piranha II จำนวน 36 คัน ยานยนต์หุ้มเกราะลาดตระเวน (RECCE) รุ่น Fennek จำนวน 32 คัน ยานยนต์หุ้มเกราะอเนกประสงค์ (IFV/AUV) รุ่น AMX-10P จำนวน 40 คัน รถสายพานลำเลียง/ยานยนต์หุ้มเกราะ (APC) รุ่น AMX-VCI จำนวน 30 คัน รุ่น V-150 จำนวน 8 คัน รุ่น VAB จำนวน 160 คัน รุ่น Ejder Yalcin จำนวน 170 คัน รุ่น Kirpi-2 50 คัน และรุ่น RG-31 ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน รุ่น Dingo 2 จำนวน 14 คัน และรุ่น VBL จำนวน 16 คัน ปืนใหญ่อัตโนมัติ (SP) รุ่น PzH 2000 จำนวน 24 กระบอก ปืนใหญ่ลากจูง (TOWED) รุ่น G5 howitzer จำนวน 12 กระบอก เครื่องยิงจรวดหลายลำกล้อง (MRL) รุ่น 30-tube มากกว่า 2 เครื่อง และรุ่น ASTROS II จำนวน 6 เครื่อง เครื่องยิงลูกระเบิด (MOR) รุ่น L16 จำนวน 26 เครื่อง รุ่น VAB VPM 81 จำนวน 4 เครื่อง และรุ่น Brandt จำนวน 15 เครื่อง อาวุธปล่อยนำวิถีต่อต้านรถถัง (MSL) แบบ SP รุ่น VAB VAC HOT จำนวน 24 ลูก แบบ MANPATS รุ่น FGM-148 Javelin รุ่น Milan รุ่น Kornet-EM และแบบ recoilless rifle (RCL) รุ่น Carl Gustav (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ขีปนาวุธพิสัยไกลแบบพื้นสู่อากาศ (SRBM) รุ่น BP-12 A มากกว่า 8 ลูก และขีปนาวุธแบบพื้นสู่อากาศ (SAM) รุ่น NMS (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

ทร. มี บก.อยู่ที่โดฮา แต่มีฐานทัพเรือที่เกาะ Halul กำลังพลประมาณ 2,500 นาย ในจำนวนนี้รวมถึงหน่วยรักษาความมั่นคงชายฝั่ง (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ยุทธโศปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เรือฟริเกตติดตั้งขีปนาวุธ (FFGHM) ชั้น Al Zubarah จำนวน 1 ลำ เรือตรวจการณ์เร็วติดตั้งขีปนาวุธ (PCFGM/PCFG) ชั้น Barzan จำนวน 4 ลำ และชั้น Damsah จำนวน 3 ลำ เรือลาดตระเวนยุทธวิธี (PBF/PB) ชั้น MRTP16 จำนวน 3 ลำ ชั้น MRTP34 จำนวน 1 ลำ เรือยกพลขึ้นบก (AMPHIBIOUS) รุ่น LCT จำนวน 1 ลำ รุ่น LCM จำนวน 2 ลำ รุ่น LCVP จำนวน 1 ลำ เรือส่งกำลังบำรุงและสนับสนุนภารกิจทางเรือ (AFS) จำนวน 2 ลำ นอกจากนี้ ยังมีอาวุธปล่อยต่อต้านเรือ (AShM) รุ่น MM40 Exocet (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

ทอ. มีฝูงบินประจำการอยู่ที่ฐานทัพอากาศ Al-Udeid กำลังพลประมาณ 2,000 นาย อากาศยานและยุทธโศปกรณ์สำคัญ ได้แก่ บ.ขับไล่และโจมตีภาคพื้นดิน (FGA) รุ่น F-15QA จำนวน 22 ลำ รุ่น Mirage 2000ED จำนวน 9 เครื่อง รุ่น Mirage 2000D จำนวน 3 เครื่อง รุ่น Rafale DQ จำนวน 9 เครื่อง รุ่น Rafale EQ จำนวน 27 เครื่อง บ.ลำเลียง (TPT) รุ่น C-17A Globemaster จำนวน 8 เครื่อง รุ่น C-130J-30 จำนวน 4 เครื่อง รุ่น A340 จำนวน 1 เครื่อง รุ่น B-707 จำนวน 2 เครื่อง รุ่น B-727 จำนวน 1 เครื่อง และรุ่น Falcon 900 จำนวน 2 เครื่อง ฮ.โจมตี/ต่อต้านเรือรบผิวน้ำ (ASuW) รุ่น Mk-3 จำนวน 8 เครื่อง ฮ.อเนกประสงค์ (MRH) รุ่น AW139 จำนวน 21 เครื่อง รุ่น SA341 จำนวน 2 เครื่อง และรุ่น SA342L จำนวน 11 เครื่อง ฮ.ลำเลียง (TPT) รุ่น NH90 TTH จำนวน 3 เครื่อง และรุ่น H125 Ecureuil จำนวน 1 เครื่อง อาวุธปล่อยต่อต้านอากาศยานแบบพื้นสู่อากาศ (SAM) รุ่น MIM-104E/F Patriot (พิสัยไกล) รุ่น Mistral รุ่น FN-6 และรุ่น FIM-92 Stinger (Point-defence) อาวุธปล่อยแบบอากาศสู่อากาศ (AAM) รุ่น R-550 Magic2 และรุ่น Mica อาวุธปล่อยแบบอากาศสู่อากาศ (ASM) รุ่น Apache และรุ่น HOT และอาวุธปล่อยต่อต้านเรือ (AShM) รุ่น AM-39 Exocet (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

นอกจากนี้ ยังมีกองกำลังความมั่นคงอื่น ๆ ได้แก่

- ตำรวจ ซึ่งรับผิดชอบการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ โดยอยู่ภายใต้การกำกับของกระทรวงมหาดไทยมี บก.อยู่ที่โดฮา กำลังพลประมาณ 5,000 นาย และยังมีหน่วยตำรวจลับที่รับผิดชอบภารกิจด้านต่อต้านการจารกรรมและการปลุกปั่นเพื่อให้เกิดความไม่สงบ หน่วยสอบสวนคดีพิเศษของ Department of Information and Criminal Evidence และหน่วยปฏิบัติการพิเศษเพื่อช่วยเหลือตัวประกันและการเผชิญเหตุในสถานการณ์ฉุกเฉิน

- หน่วยรบพิเศษ ประกอบด้วย 3 หน่วย ได้แก่ 1) กองกำลังพิทักษ์บ่อน้ำมันที่ Dukhan และ Umm Bab ซึ่งมีภารกิจในการรักษาความปลอดภัยบ่อน้ำมันและท่อส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ 2) กองกำลังพิทักษ์ชายแดน และ 3) Static Guards Regiment ซึ่งประจำการอยู่ทั่วประเทศ โดยทั้ง 3 หน่วย มีกำลังพลหน่วยละประมาณ 300-400 นาย

ปัญหาด้านความมั่นคง

กาตาร์เป็นประเทศเล็กที่ตั้งอยู่ระหว่างมหาอำนาจในอนุภูมิภาคอ่าวอาหรับ/อ่าวเปอร์เซีย 2 ประเทศ คือ อิหร่าน และซาอุดีอาระเบีย แต่กาตาร์ไม่เคยมีปัญหาตึงเครียดกับอิหร่านทั้งที่มีพรมแดนทางทะเลติดกัน โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นแหล่งก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นรายได้สำคัญของกาตาร์ แต่กลับเป็นประเทศอาหรับเพื่อนบ้านของกาตาร์เอง ที่ดำเนินกิจกรรมที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของกาตาร์ เช่น การที่กาตาร์เคยกล่าวหา รัชชัษตรีย์รอบอ่าวหลายประเทศว่าสนับสนุนเชค เคาะลีฟะฮ์ (เจ้าผู้ครองรัฐพระองค์ที่ 6) ให้พยายามก่อรัฐประหารเพื่อชิงอำนาจคืนจากเชค ฮะมัด (เจ้าผู้ครองรัฐพระองค์ 7) เมื่อปี 2539 แต่ล้มเหลว นอกจากนี้ กาตาร์ยังเคยมีปัญหาพิพาทกับบาห์เรน กรณีการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือหมู่เกาะ Hawar นอกชายฝั่งทางตะวันตกในอ่าวอาหรับของกาตาร์ ซึ่งได้รับการแก้ไขแล้วหลังจากศาลโลกมีคำพิพากษาเมื่อปี 2544 ให้บาห์เรนชนะ รวมทั้งเคยปะทะกับซาอุดีอาระเบียหลายครั้งก่อนที่ทั้งสองฝ่ายสามารถบรรลุข้อตกลงแก้ไขปัญหาพิพาทเขตแดนกันเมื่อปี 2544

การดำเนินนโยบายต่างประเทศของกาตาร์หลังจาก เชค ตะมีม (เจ้าผู้ครองรัฐพระองค์ที่ 8) ทรงขึ้นครองราชสมบัติ โดยเฉพาะการสนับสนุนและให้ที่ลี้ภัยกับกลุ่ม Muslim Brotherhood เป็นประเด็นสร้างความไม่พอใจให้กับซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE) และบาห์เรน ซึ่งเป็นรัฐสมาชิกคณะมนตรีความร่วมมือแห่งรัฐอ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council-GCC) รวมทั้งอียิปต์ที่เป็นประเทศอาหรับเพื่อนบ้าน เนื่องจากประเทศเหล่านี้ถือว่ากลุ่ม Muslim Brotherhood เป็นภัยคุกคามระบอบการปกครองของตน ส่งผลให้กาตาร์มีปัญหาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน GCC และอียิปต์ โดยที่ประเทศดังกล่าวลดระดับความสัมพันธ์ทางการทูตกับกาตาร์ด้วยการเรียก ออท.ของตนกลับจากกาตาร์ ระหว่าง มี.ค.-พ.ย.2557 ทำให้กาตาร์ต้องดำเนินมาตรการเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์กับประเทศดังกล่าว เช่น การให้สมาชิกระดับอาวุโสของกลุ่ม Muslim Brotherhood เดินทางออกจากกาตาร์ และให้สำนักข่าว Al Jazeera ของกาตาร์ ระงับการรายงานข่าว วิพากษ์วิจารณ์อียิปต์ ขณะเดียวกันประเทศเพื่อนบ้าน GCC หันมาปรับความสัมพันธ์กับกาตาร์ เนื่องจากเห็นความจำเป็นที่ทุกประเทศในตะวันออกกลางต้องร่วมมือกันปราบปรามกลุ่ม Islamic State (IS) ที่ขยายอิทธิพลในอิรักและซีเรียจนเป็นภัยคุกคามสำคัญของภูมิภาคในห้วงปี 2557 จึงทำให้การเจรจาแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างกาตาร์กับประเทศเพื่อนบ้าน GCC ในที่ประชุมสุดยอด GCC วาระพิเศษ ที่ริยาด ซาอุดีอาระเบียเมื่อ 16 พ.ย.2557 สามารถคลี่คลายปัญหาความสัมพันธ์ในครั้งนี้ได้

แม้ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างกาตาร์กับประเทศเพื่อนบ้าน GCC ได้รับการแก้ไขเมื่อปี 2557 แต่เกิดสถานการณ์ที่เป็นเหตุให้ความสัมพันธ์ระหว่างกาตาร์กับประเทศเพื่อนบ้าน GCC กลับมาตึงเครียดอีก โดยเป็นผลมาจากการที่ซาอุดีอาระเบีย UAE บาห์เรน และอียิปต์ ประกาศตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับกาตาร์ และลงโทษกาตาร์ด้วยการตัดการติดต่อทางบก ทางอากาศ และทางทะเลกับกาตาร์มาตั้งแต่ มี.ย.2560 เนื่องจากไม่พอใจกรณีสำนักข่าว QNA ของทางการกาตาร์ เผยแพร่ถ้อยแถลงของเชค ตะมีม เมื่อ 23 พ.ค.2560 มีเนื้อหาแสดงท่าทีว่ายังทรงสนับสนุนและเห็นอกเห็นใจกลุ่ม Muslim Brotherhood กลุ่มฮะมาสในฉนวนกาซา ของปาเลสไตน์ กลุ่มฮิซบอลลอฮ์ในเลบานอน รวมทั้งทรงไม่เห็นด้วยกับการดำเนินนโยบายต่อต้านอิหร่าน ซึ่งกาตาร์เห็นว่าเป็นมหาอำนาจในโลกอิสลาม ขณะที่สมาชิกส่วนใหญ่ใน GCC และประเทศอื่น ๆ ในโลกอาหรับ

ต่างเห็นว่า กลุ่มติดอาวุธและกลุ่มหัวรุนแรงดังกล่าว รวมถึงอิหร่านเป็นภัยคุกคาม ปัญหาความสัมพันธ์ครั้งนี้ ยืดเยื้อจนถึงปี 2564 จึงคลี่คลายจากการที่ซาอุดีอาระเบีย UAE บาห์เรน และอียิปต์ปรับเปลี่ยนท่าทีต่อกาตาร์ โดยลงนามข้อตกลงเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตกับกาตาร์ในห้วงการประชุมสุดยอด GCC ครั้งที่ 41 ที่ซาอุดีอาระเบีย เมื่อ 5 ม.ค.2564

ภัยคุกคามจากกลุ่มก่อการร้ายยังคงเป็นปัญหาความมั่นคงของกาตาร์ โดยกาตาร์เผชิญการก่อเหตุระเบิดฆ่าตัวตาย ซึ่งคาดว่าเป็นสมาชิกของกลุ่มอัลกออิดะฮ์แห่งคาบสมุทรอาระเบีย (Al Qaida in the Arabian Peninsula-AQAP) ที่ Doha Players Theatre ใกล้ สอท.สหรัฐฯ ณ กรุงโดฮา เมื่อ มี.ค.2548 (มีผู้เสียชีวิต 2 คน ในจำนวนนี้เป็นชาวอังกฤษ 1 คน และมีผู้ได้รับบาดเจ็บ 12 คน) ตั้งแต่เกิดเหตุโจมตีดังกล่าว กาตาร์เพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยตามพรมแดนและสถานที่สำคัญในประเทศ และจนถึงปัจจุบันยังไม่ปรากฏการโจมตีของผู้ก่อการร้ายในกาตาร์อีก

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ABEDA, AFESD, AMF, CAEU, CD, FAO, G-77, GCC, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, NAM, OAPEC, OIC, OPCW, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNIFIL, UNWTO, UPU, WCO, WHO, WIPO, WMO, WTO และเป็นผู้สังเกตการณ์ของ CICA, IOM และ OAS

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐบาลกาตาร์มีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศก้าวไปสู่การเป็น Knowledge-based Economy ที่เน้นการพัฒนาธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) นอกเหนือจากการพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเพียงอย่างเดียว มีการก่อตั้ง Qatar Science and Technology Park (QSTP) ตั้งแต่ปี 2547 เพื่อดึงดูดบริษัทเอกชนที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงทั้งในกาตาร์และต่างประเทศให้เข้าไปพัฒนาเทคโนโลยีและดำเนินธุรกิจด้าน IT ใน QSTP

การขนส่งและโทรคมนาคม ท่าอากาศยาน 6 แห่ง โดยมีท่าอากาศยานนานาชาติที่สำคัญ คือ Hamad International Airport นอกจากนี้ ยังมีท่าเรือสำคัญ ได้แก่ ท่าเรือ Doha ท่าเรือ Mesaieed และท่าเรือ Ra's Laffan เส้นทางคมนาคม มีถนนระยะทาง 10,578 กม. ท่อส่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมระยะทาง 3,830 กม. (ประมาณการปี 2559) การโทรคมนาคม: โทรศัพท์พื้นฐานให้บริการประมาณ 454,701 เลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ประมาณ 3.79 ล้านเลขหมาย จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 100% ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ (ประมาณการปี 2563 ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ) รหัสโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ +974 รหัสอินเทอร์เน็ต .qa

การเดินทาง สายการบินของไทยไม่มีเที่ยวบินตรง กรุงเทพฯ-โดฮา ส่วนสายการบินของกาตาร์ที่บินตรงมาไทย คือ Qatar Airways ให้บริการเที่ยวบินระหว่างโดฮากับกรุงเทพฯ ภูเก็ต กระบี่ เชียงใหม่ และท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา (ระยอง-พัทยา) เวลาที่กาตาร์ช้ากว่าไทย 4 ชม. คนไทยที่ถือหนังสือเดินทางธรรมดาเดินทางเข้ากาตาร์ได้โดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตราและได้รับอนุญาตให้พำนักอยู่ในกาตาร์ได้ไม่เกิน 30 วัน ส่วนคนไทยที่ถือหนังสือเดินทางทูตและราชการต้องขอรับการตรวจลงตราประเภท Official Visa จาก สอท.กาตาร์ประจำกรุงเทพฯ โดยต้องมีหนังสือนำจากกระทรวงการต่างประเทศของไทยประกอบการยื่นขออนุมัติการตรวจลงตรา ขณะที่การตรวจลงตราประเภท Business visa และ Work visa ต้องให้บริษัทคู่เจรจาหรือ นายจ้างในกาตาร์เป็นผู้ค้ำประกัน (sponsor) และติดต่อขอรับการตรวจลงตราจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองของกาตาร์ เว็บไซต์การท่องเที่ยว : <http://www.visitqatar.qa>

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

1) การเป็นศูนย์กลางใกล้เคียงความขัดแย้งรอบใหม่ระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาสในฉนวนกาซาของปาเลสไตน์ หลังจากกลุ่มฮามาสก่อเหตุโจมตีอิสราเอลครั้งใหญ่และจับชาวอิสราเอลและต่างชาติหลายสัญชาติ รวมถึงแรงงานชาวไทย เป็นตัวประกัน เมื่อ 7 ต.ค.2566

2) ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างกาตาร์กับซาอุดีอาระเบียและพันธมิตร ได้แก่ บาห์เรน UAE และอียิปต์ (หรือที่รู้จักในชื่อ Anti-Terrorism Quartet-ATQ) ที่ยึดเยื่อมาตั้งแต่ปี 2560 แม้จะคลี่คลายจากการที่ ATQ ปรับเปลี่ยนท่าทีต่อกาตาร์และตัดสินใจลงนามข้อตกลงเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตกับกาตาร์ ในห้วงการประชุมสุดยอด GCC ครั้งที่ 41 ที่ซาอุดีอาระเบีย เมื่อ 5 ม.ค.2564 แต่ยังคงมีปัจจัยที่อาจทำให้การฟื้นฟูความสัมพันธ์ไม่ราบรื่น จากการที่กาตาร์ไม่สามารถบรรลุการเจรจาวิภาคีเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์กับ ATQ เป็นรายประเทศ อย่างเป็นทางการ

3) การเปลี่ยนผ่านทางการเมืองภายในประเทศ จากการให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา (สภาที่ปรึกษา หรือ Advisory Council/Majlis al Shura) จำนวน 30 คน จากทั้งหมด 45 คน เมื่อ 2 ต.ค.2564 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนเป็นครั้งแรกของประเทศ อย่างไรก็ตาม สภาที่ปรึกษา 15 คน ยังคงมาจากการแต่งตั้งโดยเจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์ และกาตาร์ยังคงห้ามจัดตั้งพรรคการเมือง

ความสัมพันธ์ไทย-กาตาร์

กาตาร์กับไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อ 7 ส.ค.2523 โดยไทยเปิด สอท. ณ กรุงโดฮา เมื่อปี 2545 ขณะที่กาตาร์เปิด สอท. ประจำกรุงเทพฯ เมื่อปี 2547 และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาตลอด มีการแลกเปลี่ยนการเยือนระดับราชวงศ์และผู้นำระดับสูงอยู่เป็นระยะ เช่น การเสด็จเยือนไทยของเชค ฮะมัด เจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์ ในฐานะพระอัครนาคของรัฐบาลเมื่อปี 2542 และเสด็จร่วมพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปีของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร เมื่อ มิ.ย.2549 และครั้งล่าสุดคือ การเสด็จเยือนไทยของเชค ฮานี บิน ฮะมัด บิน เคาะลีฟะฮ์ อาลซานี พระอนุชาของ เชค ตะมิม เจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์พระองค์ปัจจุบัน เพื่อเข้าร่วมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เมื่อ 26 ต.ค.2560

การเยือนไทยของผู้แทนรัฐบาลกาตาร์ครั้งสำคัญ คือ การเยือนไทยของนาย Ahmad bin Abdullah al-Mahmoud รอง นรม.กาตาร์ เพื่อเข้าร่วมการประชุมสุดยอดกรอบความร่วมมือเอเชีย (ACD Summit) ครั้งที่ 2 ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ ระหว่าง 8-10 ต.ค.2559 การเยือนไทยของ ดร. Mohammed Bin Saleh Al-Sada รมว.กระทรวงพลังงานและอุตสาหกรรมกาตาร์ เพื่อเข้าร่วมการประชุมโต๊ะกลมระดับรัฐมนตรีพลังงานเอเชีย ครั้งที่ 7 (7th Asia Ministerial Roundtable on Energy) ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ ระหว่าง 31 ต.ค.-4 พ.ย.2560 การเยือนไทยของเชค Mohammed bin Abdulrahman bin Jassim Al-Thani รอง นรม. และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศกาตาร์ ในฐานะแขกของกระทรวงการต่างประเทศไทย ระหว่าง 28-30 ส.ค.2562 โดยเข้าเยี่ยมคารวะ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นรม. และ รมว.กระทรวงกลาโหม ขณะนั้น และพบหารือกับนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รอง นรม. ประเด็นความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน และความร่วมมือในสาขาอื่น ๆ การเยือนไทยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเยือนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นการเยือนไทยอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรกในฐานะรอง นรม. และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศกาตาร์

การเยือนกาตาร์ของผู้แทนรัฐบาลไทยครั้งล่าสุด ที่สำคัญคือ นายปานปรีย์ พหิทธานุกร รอง นรม และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ เยือนกาตาร์ เมื่อ 31 ต.ค.2566 เพื่อพบหารือกับ นรม. และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศกาตาร์ เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนไทยที่ถูกจับเป็นตัวประกันจาก สถานการณ์สู้รบระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาสในฉนวนกาซา และการเยือนกาตาร์เพื่อเข้าร่วมการประชุม ระดับรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือเอเชีย (ACD Ministerial Meeting) ครั้งที่ 16 เมื่อ 1 พ.ค.2567 ที่กรุงโดฮา ของนายดอน ปรมัตถ์วินัย รมว.กระทรวงการต่างประเทศ (ตำแหน่งในขณะนั้น)

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ทั้งสองฝ่ายต่างสนับสนุนกันและกันเป็นอย่างดี เฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ซึ่งกาตาร์ถือว่าเป็นกิจการภายในของไทย ขณะเดียวกันแสดงความสนใจให้ความช่วยเหลือด้านการลงทุนและการศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ โดยหวังว่าจะเป็น อีกแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหา ที่ผ่านมา เจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์ทรงบริจาคทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุน การก่อสร้างอาคารเรียนและหอพักนักศึกษาที่วิทยาลัยอิสลามยะลา (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยฟาฏอนี) โดยมี รมว.กระทรวงศาสนาสมบัติและกิจการศาสนาอิสลามกาตาร์มาร่วมพิธีเปิดอาคารดังกล่าวเมื่อ 28 ม.ค.2550 นอกจากนี้ กาตาร์ยังเคยมีบทบาทสำคัญในการประสานงานช่วยเหลือจากรัฐบาลเอริเทรีย กัดต้นกลุ่มติดอาวุธ ให้ปล่อยลูกเรือประมงชาวไทยที่ถูกจับไปเป็นตัวประกันเมื่อปี 2549

การค้าไทย-กาตาร์ เมื่อปี 2565 มีมูลค่าประมาณ 4,831.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (168,891.56 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นจากเมื่อปี 2564 ที่มีมูลค่าประมาณ 3,638.33 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (116,488.14 ล้านบาท) โดยปี 2565 ไทยส่งออกมูลค่า 413.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (14,243.62 ล้านบาท) และนำเข้ามูลค่า 4,418.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (154,647.94 ล้านบาท) ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้า 4,005.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (140,404.32 ล้านบาท) ขณะที่ห้วง ม.ค.-ก.ย.2566 การค้าไทย-กาตาร์ มีมูลค่าประมาณ 2,931.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (101,066.26 ล้านบาท) โดยไทยส่งออกมูลค่า 227.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (7,699.46 ล้านบาท) และนำเข้ามูลค่า 2,704.27 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (93,366.80 ล้านบาท) ซึ่งไทยยังคงเป็นฝ่าย ขาดดุลการค้า

สินค้าส่งออกสำคัญของไทย ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบของเครื่องจักร ไข่มุกธรรมชาติ อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กลและส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก ไม้และของ ทำด้วยไม้ ถ่านไม้ ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ ปลาหรือสัตว์น้ำ ยางและของที่ทำด้วยยาง หัวรถจักรของรถไฟ หรือรถรางและส่วนประกอบ เครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว ของทำด้วย เหล็กหรือเหล็กกล้า สินค้านำเข้าสำคัญจากกาตาร์ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ น้ำมันสำเร็จรูป ปุ๋ย อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม เคมีภัณฑ์อินทรีย์ พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก เคมีภัณฑ์อินทรีย์ เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กลและส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว อากาศยาน ยานอวกาศ และส่วนประกอบของยานดังกล่าว เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด ยางและของที่ทำด้วยยาง

ด้านการลงทุน สหพันธ์ธุรกิจบริการออกแบและก่อสร้างแห่งประเทศไทยเคยรับว่าจ้างให้ ดำเนินงานออกแบบและควบคุม การก่อสร้างหมู่บ้านนักกีฬาสำหรับการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ที่กาตาร์เป็น เจ้าภาพเมื่อปี 2549 รวมทั้งดำเนินการปรับหมู่บ้านนักกีฬาดังกล่าวเป็นโรงพยาบาล Hamad Medical Center ในเวลาต่อมา นอกจากนี้ยังมีบริษัทในภาคการก่อสร้าง ได้แก่ บริษัท TTCL ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างไทย กับญี่ปุ่น รับงานก่อสร้างโรงกลั่นน้ำทะเลเป็นน้ำจืดในกาตาร์ จำนวน 2 แห่ง คือ โครงการ Ras Abu Fontas A2 แล้วเสร็จเมื่อ ก.ค.2558 และโครงการ Ras Abu Fontas A3 แล้วเสร็จเมื่อ เม.ย.2560 และบริษัท WEN Qatar ซึ่งเป็นบริษัทไทยที่มีหุ้นส่วนเป็นชาวกาตาร์ รับงานก่อสร้างในลักษณะทำสัญญารับเหมาช่วงชุดเจาะอุโมงค์ รถไฟฟ้าใต้ดิน และการก่อสร้าง Qatar Museum

ด้านพลังงาน บริษัท Qatargas ผู้ผลิตก๊าซธรรมชาติรายใหญ่ของกาตาร์ลงนาม Head of Agreement กับบริษัท ปตท.สผ.จำกัด (มหาชน) ของไทยในการจำหน่ายก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) ให้ ปตท.สผ.ระยะยาว ปริมาณ 1 ล้านตันต่อปีเมื่อ 3 ก.พ.2551 โดยเริ่มจัดส่งให้ไทยตั้งแต่ปี 2554 ส่วนบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) ลงนามความตกลงซื้อก๊าซ LPG จากบริษัท Qatar International Petroleum Marketing (Tasweeq) ปริมาณ 270,000 ตัน เมื่อ ม.ค.2554 และลงนามความตกลงกับบริษัท Qatargas เมื่อ ธ.ค.2555 ในการจัดหา LNG ระยะยาวปีละ 2 ล้านตัน เป็นเวลา 20 ปี โดยเริ่มส่งมอบในปี 2558 นอกจากนี้ บริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด ลงนามสัญญาร่วมทุนกับบริษัท Qatar Petroleum Investment (QPI) ในโครงการปิโตรเคมี Long Son Petro Chemical ในเวียดนามเมื่อปี 2552

ด้านการท่องเที่ยว ไทยเป็นประเทศที่ได้รับความนิยมจากชาวกาตาร์ นอกจากเข้ามาท่องเที่ยวแล้ว ยังนิยมเดินทางเข้ามารับการรักษาพยาบาลควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวอีกด้วย เมื่อปี 2561-2562 มีชาวกาตาร์ เดินทางมาไทย ประมาณ 33,000-36,000 คน ขณะที่ห้วงปี 2563 เกิดการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทั่วโลก ส่งผลให้ทั่วโลก รวมถึงไทยและกาตาร์ ใช้มาตรการจำกัดการเดินทางเข้า-ออกประเทศ ทำให้ชาวกาตาร์ เดินทางมาไทยลดลง อยู่ที่ 2,781 คน ห้วงปี 2565 ชาวกาตาร์เริ่มกลับมาเดินทางเข้า-ออกประเทศ ทำให้ชาวกาตาร์ เดินทางมาไทยลดลง อยู่ที่ 2,781 คน ห้วงปี 2565 ชาวกาตาร์เริ่มกลับมาเดินทางเพิ่มขึ้น อยู่ที่ 19,400 คน ขณะที่ปี 2566 อยู่ที่ประมาณ 39,000 คน ส่วนชาวไทยในกาตาร์มีประมาณ 3,300 คน ในจำนวนนี้เป็น แรงงาน 2,641 คน (ข้อมูลปี 2564 กระทรวงแรงงาน) ส่วนใหญ่เป็นแรงงานกึ่งฝีมือในภาคการก่อสร้าง ที่เหลืออยู่ในภาคบริการ เช่น พนักงานสายการบิน Qatar Airways พนักงานนวดสปา พ่อครัวและแม่ครัว และยังมีนักเรียน-นักศึกษาไทยในกาตาร์ จำนวน 26 คน นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับทุนจากกระทรวงศาสนาสมบัติ และกิจการอิสลามกาตาร์ มาศึกษาระดับมัธยมศึกษา ส่วนนักศึกษาได้รับทุนจาก Qatar University (ข้อมูล เมื่อ ก.ค.2566 สอท. ณ กรุงโดฮา กาตาร์)

ข้อตกลงสำคัญ : ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งรัฐกาตาร์ ว่าด้วยบริการเดินอากาศระหว่างอาณาเขตของแต่ละฝ่ายและพ้นจากนั้นไป (9 ส.ค.2534) บันทึกความเข้าใจ ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศไทยกับกาตาร์ (23 พ.ย.2541) และความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเศรษฐกิจการค้าและวิชาการระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งรัฐกาตาร์ (12 เม.ย.2542) และความตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานไทยในรัฐกาตาร์ (15 พ.ค.2555)

เชค ตะมิม บิน ฮะมัด บิน เคาะลีฟะฮ์ อาลษานี
(His Highness Sheikh Tamim bin Hamad bin Khalifa Al Thani)

ตำแหน่ง	เจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์
พระราชสมภพ	3 มิ.ย.2523 (พระชนมพรรษา 44 พรรษา/ปี 2567) ที่กรุงโดฮา กาตาร์ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 4 ของเชค ฮะมัด บิน เคาะลีฟะฮ์ บิน ฮะมัด อาลษานี เจ้าผู้ครองรัฐองค์ที่ 7 ของกาตาร์ ที่มีประสูติกาลกับเชคา มุซัยฮ์ บินติ นาสิร์ อัลมิซันด์ พระชายาองค์ที่ 2 ของเชคฮะมัด
ศาสนา	อิสลาม (ซุนนี)
สถานภาพ	อภิเษกสมรสแล้วกับพระชายา 3 พระองค์ ได้แก่ 1) เชคา เยาร์ฮะเราะะ บินติ ฮะมัด บิน สุฮัยม์ อาลษานี มีพระราชโอรส 2 พระองค์ พระราชธิดา 2 พระองค์ 2) เชคาอะนูด บินติ มานะฮ์ อัลฮาจญ์รี มีพระราชธิดา 2 พระองค์ และพระราชโอรส 2 พระองค์ และ 3) เชคานูเราะฮ์ บินติ ฮะซาล อัดดูซารี มีพระราชโอรส 2 พระองค์
การศึกษา	ปี 2541 ทรงสำเร็จการศึกษาจาก Royal Military Academy Sandhurst สหราชอาณาจักร
ประวัติการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> ปี 2541 - ทรงได้รับพระราชทานยศร้อยตรี หลังจากสำเร็จการศึกษาวิชาทหารจาก Royal Military Academy Sandhurst ปี 2546 - ทรงได้รับการสถาปนาเป็นมกุฎราชกุมารแทน เชค ญะซิม พระเชษฐาที่ทรงสละตำแหน่งเมื่อ 5 ส.ค.2546 และเตรียมความพร้อมสำหรับการขึ้นครองราชย์ ด้วยการทรงดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจอีกหลายตำแหน่ง ปี 2552 - ทรงได้รับการสถาปนาเป็น รอง ผบ.ทหารสูงสุด ปี 2556-ปัจจุบัน - ทรงขึ้นครองราชย์เป็นเจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์องค์ที่ 8 ตั้งแต่ 25 มิ.ย.2556 หลังจากเชคฮะมัด พระราชบิดา ทรงประกาศสละราชสมบัติ

ข้อมูลที่น่าสนใจ

- ทรงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาด้านการศึกษาของกาตาร์ ได้แก่ ทรงเป็นผู้ก่อตั้ง Qatar Sport Investments เมื่อปี 2548 (ปัจจุบันเป็นเจ้าของสโมสรฟุตบอล Paris Saint Germain ในฝรั่งเศส) เป็นประธานจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 15 ซึ่งกาตาร์ได้รับเลือกเป็นเจ้าภาพเมื่อปี 2549 (เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่มีชาติสมาชิกเข้าร่วมครบทุกประเทศ)
- ทรงประสบความสำเร็จในการผลักดันให้กาตาร์ได้รับเลือกเป็นเจ้าภาพการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงแชมป์โลกของ FINA เมื่อปี 2557 และการแข่งขันฟุตบอลโลกของ FIFA ในปี 2565 โดยปัจจุบันทรงดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการโอลิมปิกกาตาร์ และทรงเป็นหนึ่งในสมาชิกคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (IOC)
- ทรงประสบความสำเร็จในการบริหาร Qatar Investment Authority ซึ่งเป็นกองทุนความมั่งคั่งแห่งชาติด้วยการเข้าไปถือครองหุ้นของกิจการหลายแห่งในสหราชอาณาจักร เช่น ธนาคาร Barclays ห้างสรรพสินค้า Harrods และ Sainsbury's รวมถึง The Shard ในลอนดอน ซึ่งเป็นอาคารที่สูงที่สุดในยุโรป
- นิตยสาร CEOWORLD เมื่อ 18 ก.ย.2562 ระบุว่าทรงเป็นกษัตริย์ที่ร่ำรวยเป็นอันดับ 9 ของราชวงศ์กษัตริย์ทั่วโลก มีมูลค่าทรัพย์สินรวม ประมาณ 2,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์และรางวัลต่าง ๆ

ปี 2546	- Necklace of Merit จากการได้รับสถาปนาเป็นมกุฎราชกุมาร
ปี 2547	- Member of Distinguished Class of the Order of Khalifa จากบาห์เรน
	- Sheikh Essa bin Salman al Khalifa Medal จากบาห์เรน
ปี 2548	- Collar of the Order of Zayed จากสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
	- Sheikh Zayed bin Sultan al Nahyan Medal จากสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
ปี 2549	- Best Sport Personality in the Arab World จาก นสพ.Al Ahram ของอียิปต์
ปี 2550	- OCA Award of Merit จากคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งเอเชีย
ปี 2553	- Grand Officer of the Legion of Honour จากฝรั่งเศส

บุคคลสำคัญและคณะรัฐมนตรีของกาตาร์

เจ้าผู้ครองรัฐ	Sheikh Tamim bin Hamad bin Khalifa Al Thani
มกุฎราชกุมาร	Sheikh Abdullah bin Hamad Al Thani
นรม. และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ	Sheikh Mohammed bin Abdulrahman Al Thani
รอง นรม. และ รมต.แห่งรัฐรับผิดชอบกิจการกลาโหม	Dr. Khalid bin Muhammad Al-Attiyah
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Sheikh Khalifa bin Hamad bin Khalifa Al Thani
รมว.กระทรวงการคลัง	Ali bin Ahmed Al Kuwari
รมว.กระทรวงศาสนสมบัติและกิจกรรมศาสนาอิสลาม	Ghanem bin Shaheen bin Ghanem Al Ghanim
รมว.กระทรวงวัฒนธรรม	Sheikh Abdulrahman bin Hamad bin Jassim bin Hamad Al Thani
รมว.กระทรวงคมนาคม	Jassim bin Saif bin Ahmed Al Sulaiti
รมว.กระทรวงสาธารณสุข	Dr. Hanan Mohamed al-Kuwari
รมว.กระทรวงการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	Mohammed bin Ali bin Mohammed Al Mannai
รมว.กระทรวงเทศบาลเมือง	Dr. Abdullah bin Abdulaziz bin Turki Al-Subaie
รมว.กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม	Sheikh Mohammed bin Hamad bin Qassim Al Abdullah Al Thani
รมว.กระทรวงศึกษาธิการและการอุดมศึกษา	Buthaina Bint Ali Al Jabr Al Nuaimi
รมว.กระทรวงแรงงาน	Dr Ali bin Samikh Al Marri
รมว.กระทรวงยุติธรรม	Masoud bin Mohammed Al Ameri
รมว.กระทรวงกีฬาและเยาวชน	Salah bin Ghanem Al Ali
รมว.กระทรวงสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ	Sheikh Dr. Faleh bin Nasser bin Ahmed bin Ali Al Thani
รมว.กระทรวงพัฒนาสังคมและครอบครัว	Maryam bint Ali bin Nasser Al Misnad
รมต.แห่งรัฐ ด้านกิจการพลังงาน	Saad bin Sherida Al-Kaabi
รมต.แห่งรัฐ ด้านกิจการคณะรัฐมนตรี	Mohammed bin Abdullah bin Mohammed Al Yousef Al Sulaiti

(ต.ค.2566)

